„Bohemistyka” 2015, nr 4, ISSN 1642–9893

K R O N I K A

Jubileum prof. Marie Krčmové

Závěrem roku 2015 oslaví své životní jubileum prof. PhDr. Marie Krčmová, CSc., jedna z výrazných osobností zabývajících se především moderní českou stylistikou, ale rovněž fonetikou, teorií národního jazyka nebo sociolingvistikou, a to jak z hlediska bohemistického, tak i slavistického a obecně jazykovědného.

Filozofickou fakultu brněnské univerzity absolvovala r. 1962. Vystudovala obory čeština a ruština, součástí jejího studia byly rovněž rozšiřující kursy fonetiky a polštiny; právě širší slavistický základ jí umožnil sledovat jevy z oblasti jejího odborného zájmu v širším slovanském kontextu. Po ukončení fakulty nastoupila do brněnské pobočky Ústavu pro jazyk český Československé akademie věd, od r. 1970 působí na brněnské filozofické fakultě, v současnosti jako emeritní profesorka. Titul PhDr. získala r. 1966, hodnost CSc. r. 1972, docentkou se stala r. 1988 a r. 1998 byla jmenována profesorkou pro obor český jazyk. Od r. 1995 do r. 2004 vedla Ústav jazykovědy, na jehož založení se podílela. Externě působila na Ostravské univerzitě a na Slezské univerzitě v Opavě, přednášela např. v Bulharsku, Německu, Polsku a na Slovensku; kontakty se slovanskými zeměmi udržuje i nadále.

Na počátku své odborné dráhy se mj. podílela na sběru a zpracování materiálu pro *Český jazykový* atlas; právě dialektologické zkušenosti ji postupně orientovaly ke zkoumání jedné specifické variety jazyka, která do té doby nebyla v českém kontextu podrobněji zmapována, totiž městské mluvy – její kandidátská práce *Městská mluva brněnská* se stala základem monografie *Běžně mluvený jazyk v Brně* (1981).

Kromě prací z oblasti fonetiky a fonologie je dalším odvětvím zájmu prof. Krčmové stylistika – té se intenzívně věnuje od 70. let 20. století. Ve spolupráci s J. Chloupkem s E. Minářovou (viz např. skriptum *Stylistické minimum*, poprvé 1987) pomáhala přesněji vymezit lingvisticky orientovanou koncepci stylistiky, jak je prezentována například v kolektivních monografiích, na nichž se podílela rovněž M. Čechová. Jedná se o práce *Stylistika češtiny* (1991), *Stylistika současné češtiny* (1997), *Současná česká stylistika* (2003) a *Současná stylistika* (2008, po úmrtí J. Chloupka už pouze s M. Čechovou a E. Minářovou). Mimo to je M. Krčmová rovněž spoluautorkou kolektivních bohemistických prací, jako je např. *Příruční mluvnice češtiny* (poprvé 1995), *Český jazyk na přelomu tisíciletí* (1997), *Encyklopedický slovník češtiny* (2002), *Kapitoly z dějin české jazykovědné bohemistiky* (2007), významně se podílela rovněž na projektu *Nový encyklopedický slovník češtiny*

(2010–2015, nyní se připravuje k vydání); ze zahraničních prací je nutno připomenout mj. účast na publikaci *Najnowsze dzieje języków słowiańskich* (Opole 1998).

Kromě toho za léta svého pedagogického působení odchovala a významně ovlivnila množství studentů, jejichž práce vedla kompetentně, se vstřícností a také se smyslem pro humor, jenž zůstává jedním z charakteristických rysů její osobnosti.

Jubilantce přejeme pevné zdraví a mnoho dalších spokojených, všestranně úspěšných let!

Michal Křístek – Martin Schacherl, Brno